

hurtig færdig, at jeg ikke en Gang havde faaet det Lovseksemplar i Haanden, som jeg dog nødvendigvis ønskede at have, naar jeg skal omtale den foreliggende Sag. Maatte jeg citere § 2 af Loven om Købstadkommunernes Styrelse. Den lyder saaledes: „Købstadkommunernes Anliggender styres af et Byraad, som bestaar af valgte Medlemmer, og indtil en almindelig Omordning af Rets- og Administrationsforholdene har fundet Sted af en af Kongen bestiftet Borgmester som Formand“. Det vil altsaa ses, at den nugældende Bestemmelse om Borgmestere som Formænd i Byraadene er en midlertidig Bestemmelse eller i alt Fald indeholder Loven om Købstadkommunernes Styrelse en Slags Løsteapparat eller beholder en Omordning, naar en Retsreform kommer. Jeg vil med det samme nævne, at under 11te Maj 1892 er der jo nedsat en lgl. Kommission under Forsæd af en Mand der er Medlem af dette Ting og repræsenterer Viborg Amts 2den Valgkreds (Klein), til Omarbejdelse af de af Regeringen tidligere fremlagte Forslag om Domsmyndigheden, om Anklagemyndigheden, Politimyndigheden, den borgerlige Retspleje o. s. v. Der sidder altsaa i Virkeligheden allerede nu en Kommission, hvis Arbejde, dersom det fremmes, vil føre til, at det Spørgsmaal, hvorledes der skal forholdes med Borgmesterembederne, vil komme under Overvejelse og nødvendigvis maa komme under Overvejelse. Men i øvrigt antager jeg, at Hovedspørgsmaalet i Materien vel maa være det, om Borgmesteren — eller jeg vil hellere sige Formanden i Byraadet skal udnævnes af Kongen som hidtil, eller om han skal vælges af Byraadet. Der er adskillige Bestemmelser i Lovforslaget, om hvilke jeg har vidt ved at forstaa, hvorfor man er kommet ind paa dem. Det er nemlig ingenlunde givet, at man behøver at lade den hele Borgmestermyndighed gaa over til Byraadets Formand. Det er, forekommer det mig, ret naturligt, om man, naar man kommer til en Omordning — naar det nu maatte blive — gaar over til at lade Byraadet vælge sin Formand, den, der leder Byraadets Forhandlinger og fuldbyrder dets Beslutninger. Det samme have vi jo paa Landet. Men deraf følger ikke, at den, der bliver Formand for Byraadet, tillige skal blive, hvad man nu kalder Borgmester, det er nemlig en derfra helt forskellig Myndighed. Byraadets Formand behøvede jo ikke at udøve Magistratsfunktionerne, Byraadets valgte Formand kan dog ikke godt overtage det kommunale Tilsyn, og der er andre Forretninger, som det heller ikke synes mig, at der kan

være Tale om, at vedkommende kan komme til at overtage. Altsaa, jeg vil helst stille Spørgsmaalet saaledes, at det, der med Høje kan overvejes, er, om Byraadet skal vælge sin Formand, eller om det skal være en af Kongen bestiftet Formand, der tillige er Borgmester. Kommer man til, at Byraadet skal vælge sin Formand, saa mener jeg ganske vist, at han ikke skal have de Funktioner, som Borgmesteren nu har, og der er Funktioner, som han slet ikke kan overtage. Jeg er ogsaa af den Mening, at det i øvrigt noget maa komme an paa, hvilken Trang der netop viser sig til Gennemførelse af saadanne Bestemmelser, og den har ikke vist sig hidtil i nogen særlig Grad. Det vilde ogsaa være ret naturligt, at man saa delte Byraadet i to Halvdele, ikke som der stod i en Lov, vi behandlere i Fjor, i to Halvdele, hvoraf den ene er større end den anden. Det er den tidligere kommunale Sprøgbrug, den er, tror jeg nok, forbeholdt den bergiske Kommunallov. Det har tidligere været Sprøgbrug, men nu sige vi en større og en mindre Del eller to Halvdele: to Dele, som ere lige store. Om saa den, jeg kalder Borgmesteren, der skulde varetage andre Forretninger, skulde vedblive at være Medlem af Byraadet, er et meget stort Spørgsmaal.

Finansiell Betydning vil dette Forslag jo ogsaa have, thi det er ganske klart, at Byerne vilde saa komme til selv at afholde deres Administrationsudgifter. Derved mener jeg de Udgifter, der følge af Byraadets Forretninger som saadanne. Der er jo en hel Del Forretninger, der paahvile Borgmesteren som Magistratsperson og ogsaa i andre Retninger. Borgmesteren har som Magistratsperson mange Forretninger; han er f. Eks. en Slags Amtsforvalter lige over for de lgl. Statter. Det ærede Medlem ved jo saa godt som nogen, at der er en hel Mængde administrative Funktioner, som Borgmesteren udøver, foruden at han i det hele ogsaa er Retsbetjent. Thi selv i de 5 større Embeder, som jo det ærede Medlem hvis jeg huster ret, vil have slaet ihjel, er vedkommende Borgmester Retsbetjent, Skifteforvalter og Auktionsforvalter, og han har altsaa et meget stort Embede at varetage foruden at være Formand for Byraadet. Man kan altsaa paa ingen Maade blive af med disse Borgmesterembeder, men det man kan tage under Overvejelse, er naturligvis, om det Forhold, at Byraadet ikke selv vælger sin — om jeg saa maa sige — parlamentariske Formand, skal holdes ved lige. Det Spørgsmaal vil komme op af sig selv.

Det er øjensynligt, at de ærede Forslagsstillere toge Sigte paa nogle Midler,